

Overzichtsartikelen

PRAKTIJKPROBLEEM

Voor me zit een patiënt die me zojuist heeft verteld dat hij de ziekte van Kimura heeft. De internist heeft voorgesteld hem een experimentele behandeling met monoclonale antilichamen te geven. Voordat de patiënt een besluit neemt wil hij de mening van zijn huisarts weten, want 'die kent hem toch het beste'.

Als generalist worden we vaak geconfronteerd met aandoeningen of behandelingen waarvan we het fijne niet weten. Daarom maken we gebruik van elektronische bronnen zoals PubMed die ons snel van veel informatie voorzien. Maar zelfs over zeer specifieke onderwerpen zijn vaak duizenden artikelen te vinden, zodat we door de bomen het bos niet meer zien. Met een enkele klik extra reduceren we de hoeveelheid informatie tot reviews. De ene review is echter de andere niet. Welke soorten zijn er, en welke kunnen we het beste gebruiken?

ACHTERGROND

Er zijn grofweg twee soorten reviews. De eerste is de systematische review, waarin al dan niet een meta-analyse is opgenomen. Dit type bewijs staat bovenaan in de piramide van evidence-based medicine. Daarnaast hebben we de traditionele (narratieve) review. In dit type review wordt, vaak door een autoriteit op het vakgebied, een overzicht gegeven van de stand van zaken van een bepaald onderwerp. De kwaliteit hiervan is wisselend: soms laat de auteur zich vooral leiden door zijn eigen mening. Door de mogelijke subjectiviteit bungelt het als 'expert opinion' onderaan in de piramide van de evidence-based medicine. Het is voor de lezer niet altijd duidelijk of de geboden informatie voldoende betrouwbaar is.

UITWERKING

Het essentiële verschil tussen een systematische en een traditionele review is dat de systematische review tracht een voorafgestelde vraag te beantwoorden door de huidige literatuur op systematische manier te doorzoeken. Doordat van te voren duidelijk wordt aangegeven welke onderzoeken wel en niet worden meegenomen is het resultaat reproduceerbaar. Over dit type review werd al eerder geschreven.¹

De traditionele review geeft een overzicht over een specifiek onderwerp. Soms gebeurt dit op eigen initiatief, soms op uitnodiging van een tijdschrift. Het motief blijft vaak onduidelijk. Waarom schrijft een auteur het stuk? Doet hij dat op verzoek van een farmaceut? Ook de manier waarop de auteur

aan zijn literatuur komt is onduidelijk. Er wordt niet op een systematische manier naar literatuur gezocht, en de verantwoording waarom bepaalde publicaties wel of niet gebruikt worden blijft meestal achterwege. De onderzoeken die wel worden gebruikt, worden zelden kritisch beoordeeld op kwaliteit. Een onderzoek naar verschillen tussen systematische en traditionele reviews liet zien dat traditionele reviews gerapporteerde behandel-effecten ernstig overschatten ten opzichte van een systematische review.²

Toch heeft een traditionele review wel voordelen. Waar systematische reviews zich beperken tot het beantwoorden van een specifieke vraag worden in overzichtsartikelen onderwerpen juist meer uitgemeten, meestal door iemand die goed in het vakgebied zit. Het is daarom een prima bron om een overzicht te krijgen van wat er bij een bepaalde aandoening allemaal speelt.

Daarnaast is een overzichtsartikel geschikter om kennis te nemen van de actuele situatie binnen een vakgebied. Waar een systematische review alleen bestaande behandelingen vergelijkt kan een traditionele review de laatste ontwikkelingen binnen een vakgebied beschrijven. Auteurs van traditionele reviews durven ook meer in de (nabije) toekomst te kijken: wat zit er allemaal in de pijplijn? Verder kost het schrijven van een traditionele review veel minder tijd dan het schrijven van een systematische review.

Wanneer er in PubMed veel reviews over een aandoening worden gevonden bestaat ook de mogelijkheid om een selectie op 'core clinical journals' te doen. Deze optie is in het linker frame te vinden door bij 'Show additional filters' voor 'journal categories' te kiezen. Dit is een selectie van ongeveer 120 'grote' tijdschriften met als voordeel dat het tijdschrift vaker full text bij de bibliotheek van een van de UMC's aanwezig is.

BETEKENIS

Traditionele reviews kunnen prima worden gebruikt om snel een overzicht te krijgen van een onderwerp of van de recentste ontwikkelingen in een bepaald gebied. Gebruik van gezond verstand is hierbij erg belangrijk. Lijkt iets te mooi om waar te zijn? Dan is dat meestal ook zo. En wie is de auteur? Is het een expert? Dat is gemakkelijk te controleren door zijn/haar andere publicaties na te gaan. Is hij/zij verbonden aan de farmaceutische industrie? Check de belangenverstrengeling (conflict of interest). ■

LITERATUUR

- 1 Van der Wouden JC. Systematische review. Huisarts Wet 2014;57:183.
- 2 Schmidt LM, Gøtzsche PC. Of mites and men: reference bias in narrative review articles: a systematic review. J Fam Pract 2005;54:334-8.

De serie Praktische epidemiologie laat zien dat er een wetenschappelijke onderbouwing bestaat voor veel handelingen die de huisarts in de dagelijkse praktijk intuïtief uitvoert. Aan de hand van een herkenbaar praktisch gegeven in de praktijk geven we kort aan hoe de wetenschap achter dit praktijkprobleem in elkaar zit. Correspondentie: j.eekhof@nhg.org